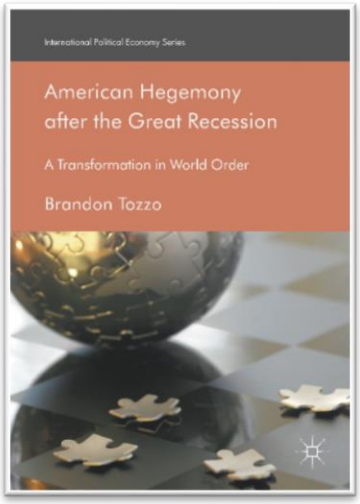
วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2561): 249-257

บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review)
American Hegemony after the Great Recession: A Transformation in World Order[1]

กฤษฎา ธีระโกศลพงศ์[2]
Kritsada Theerakosonphong[3]

ในหนังสือ “American Hegemony after the Great Recession: A Transformation in World Order” จัดทำขึ้นภายใต้ชุดเศรษฐศาสตร์การเมืองระหว่างประเทศ (International Political Economy: IPE) ซึ่งมีหนังสือที่ถูกผลิตออกมาเพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางวิชาการของ IPE อย่างต่อเนื่อง[4] ทั้งยังได้อาศัยศาสตร์จากแขนงวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เศรษฐศาสตร์การเมืองระหว่างประเทศ และเศรษฐศาสตร์การเมืองเปรียบเทียบเพื่อบูรณาการภายใต้การวิเคราะห์บริบททางประวัติศาสตร์ (Tozzo, 2018, pp. 5-6)

Brandon Tozzo จัดวางโครงสร้างเนื้อหาเริ่มต้นตั้งแต่บทที่ 1 เป็นการอภิปรายประเด็นของวิกฤติ Great Recession มีความสำคัญอย่างไรต่อการนำเสนอหนังสือเล่มนี้ อันบ่งชี้ให้เห็นปัญหาของการศึกษาและแนวทางของการศึกษา ต่อมาบทที่ 2

---

[1] Tozzo (2018). American Hegemony after the Great Recession: A Transformation in World Order. London: Palgrave Macmillan. ISBN 978-1-137-57539-5 (eBook)

[2] นักวิชาการอิสระ อีเมล: Kritsadathe@outlook.com

[3] Independent Academician. E-mail: Kritsadathe@outlook.com

[4] หนังสือใน IPE Series ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของ US ตัวอย่างเช่น (1) Panitch, L., & Konings, M. (2008). *American Empire and the Political Economy of Global Finance*. New York: Palgrave Macmillan. (2) Hersh, J. (1993). *The USA and the Rise of East Asia since 1945*. London: Palgrave Macmillan. (3) Garten, H. A. (2001). *US Financial Regulation and the Level Playing Field*. New York: Palgrave Macmillan. 4) Brown, S. S. (2013). *The Future of US Global Power: Delusions of Decline.* New York: Palgrave Macmillan.

จะวิเคราะห์ในช่วงสงครามโลกครั้งที่หนึ่งพร้อมกับอำนาจของสหราชอาณาจักรที่ถดถอยลง และยังอภิปรายถึงวิกฤติ Great Depression ในทศวรรษ 1930 สืบเนื่องมาที่การก่อตัวและพังทลายของ Bretton Woods System จนมาสู่การปรากฏตัวของนโยบายเสรีนิยมใหม่ สืบเนื่องมาในบทที่ 3 เป็นระเบียบแบบแผนของเสรีนิยมใหม่ ระหว่างปี ค.ศ. 1979-2000 จากข้อเสนอนโยบายสู่การปฏิบัติ และหลังสงครามเย็นยังทำให้บรรษัทมีบทบาทมากขึ้นในเครือข่ายการผลิตโลก (Global Production Networks) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพังทลายของระบอบคอมมิวนิสต์ทำให้เหลือเพียงหนึ่งทางเลือกเท่านั้นในระบบเศรษฐกิจโลก และเริ่มปรากฏการครองอำนาจนำของสหรัฐอเมริกา (United States of America: USA) ในช่วงที่ตอบโต้การก่อการร้ายที่ภาคพื้นตะวันออกกลาง ตามมาด้วยบทที่ 4 วิกฤติการเงินล้มเหลวในสหภาพยุโรป (European Union: EU) บทที่ 5 จีนผงาดขึ้นมาในระบบเศรษฐกิจโลก และบทที่ 6 การครองอำนาจนำของ US ภายหลังวิกฤติ Great Recession และ Donald Trump ที่ทำให้ US มีอำนาจมากขึ้น ท้ายสุดในบทที่ 7 สรุปภาพรวมโดยมุ่งเน้นที่การครองอำนาจของ US ตามจุดพลิกผันในสถานการณ์ระหว่างประเทศ แต่ขอบเขตจำกัดไว้ตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่หนึ่งจนถึงปัจจุบัน

หนังสือเล่มนี้ Tozzo เสนอวัตถุประสงค์สองประการดังนี้ ประการแรก คือ การอธิบายให้เห็นถึงโครงการทางการเมืองที่พัฒนาขึ้นจากกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ของระบบการเงิน และประการที่สอง คือ การถกเถียงถึงการครองอำนาจนำของ US และผู้นำทางการเมืองที่ตั้งอยู่บนระบบทุนนิยมโลก (Tozzo, 2018, pp. 1-2) ด้วยเหตุนี้ ระดับของการวิเคราะห์จึงให้ความสำคัญที่ US ในฐานะของรัฐ เนื่องจากเปรียบได้กับจักรวรรดิ แม้ว่าจะประสบวิกฤติเชิงโครงสร้าง แต่สถานะและอำนาจก็ไม่ได้ถดถอยลงเหมือนกับที่ Stiglitz (2009) นำเสนอไว้ว่าเป็นความล้มเหลวต่อบทบาทของรัฐและตลาด ทำให้หันมาอาศัยการคุ้มครองทางสังคมเพื่อฟื้นฟูสภาพทางเศรษฐกิจและสร้างคุณภาพชีวิต รวมถึงมาตรฐานการดำรงชีวิต แต่ในทางกลับกันผู้เขียนเห็นเช่นเดียวกับ Nye (2015) ที่เสนอในหนังสือ “American Century Over?” คือ ในอนาคตเร็ววันยังไม่มีประเทศอื่นสามารถแย่งชิงตำแหน่งจักรวรรดิจาก US ได้ และยังตั้งข้อสังเกตว่า US จะครองอำนาจนำได้จนถึงปี ค.ศ. 2029

โครงสร้างเนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ Tozzo อธิบายให้เห็นบทบาทของ US เริ่มต้นตั้งแต่ ค.ศ. 1914 และความพยายามในการครองอำนาจนำมาตั้งแต่ทศวรรษ 1930 โดยกระบวนการนี้เริ่มต้นหลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง เพื่อสถาปนาให้มีสถานะเป็นจักรวรรดิ (Empire) ด้วยเหตุที่ผลกระทบจากสงครามโลกครั้งนี้ทำให้สหราชอาณาจักรสูญเสียตำแหน่งผู้ครองอำนาจนำ (Hegemonic Actor) ในระบบทุนนิยมโลก ต่อมา Great

Depression ก็ทำให้ US ประสบปัญหาเชิงโครงสร้างเช่นเดียวกัน จึงหันมารับมือผลกระทบด้วยแนวทางของ Keynesian Economics เพื่อรักษาไม่ให้สูญเสียอำนาจที่กำลังก่อตัวขึ้นมา ทั้งนี้ ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ประเทศมหาอำนาจภาคพื้นยุโรปได้ดำเนินตามแนวทางดังกล่าว มีลักษณะสำคัญเพื่อส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานอย่างเต็มที่และการจัดเตรียมสวัสดิการสังคม โดยเฉพาะการสร้างความมั่นคงทางสังคม เช่น การจ้างงานสาธารณะในภาวะวิกฤติเพื่อแก้ไขปัญหาของการว่างงาน เป็นต้น (Tozzo, 2018, pp. 14-21)

หลังจากสงครามโลกครั้งที่สอง US ได้รับชัยชนะจากสงครามอันเนื่องมาจากเทคโนโลยีทางการทหารที่พัฒนาขึ้นมา กลายเป็นที่มาของการสร้างระเบียบโลกของ US ที่สำคัญและยังสามารถรวบรวมพันธมิตรจากประเทศมหาอำนาจในภาคพื้นยุโรปและญี่ปุ่นได้สำเร็จ เห็นได้จากความร่วมมือเป็นพันธมิตรกับองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (North Atlantic Treaty Organization: NATO) เพื่อคอยสนับสนุนทางการทหารและเป็นแนวร่วมต่อสู้กับกลุ่มประเทศในเครือสหภาพโซเวียต (Union of Soviet Socialist Republics: USSR) ด้วยเหตุนี้ การครองอำนาจนำของ US จึงไม่ได้สนับสนุนเฉพาะระบบทุนนิยมโลก แต่ยังขึ้นอยู่กับการปฏิบัติการเพื่อช่วยเหลือทางการทหาร ซึ่งเป็นมิติของความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการต่อสู้กับภยันตรายจากระบอบคอมมิวนิสต์ของ USSR ในช่วงสงครามเย็น โดยรูปแบบของการต่อสู้เป็นสงครามตัวแทน (Proxy War) ไม่ว่าจะเป็นสงครามเกาหลี (ค.ศ. 1950-1954) สงครามเวียดนาม (ค.ศ. 1955-1975) และสงครามอัฟกานิสถาน (ค.ศ. 1979-1989) (Tozzo, 2018, pp. 21-30)

นอกจากนี้ US ถือเป็นหนึ่งในประเทศที่สนับสนุนโครงการทางการเมืองภายใต้การจัดตั้ง Bretton Woods System โดยมีองค์การระหว่างประเทศ ตัวอย่างเช่น กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) สนับสนุนภารกิจเกี่ยวกับระบบการเงินและอัตราแลกเปลี่ยน จนกล่าวได้ว่าบทบาทของ US กลายเป็นศูนย์กลางในระบบเศรษฐกิจโลก สืบเนื่องถึงทศวรรษ 1970 อิทธิพลของ USSR ก็ถดถอยลง แต่ US กลับมีบทบาทมากขึ้นจากความก้าวหน้าของระบบเทคโนโลยีการสื่อสาร การผลิต และการขนส่งที่ลดระยะเวลาและมีต้นทุนต่ำ ทั้งยังพัฒนาอุดมการณ์เศรษฐกิจการเมืองที่ Friedrich Hayek เคยนำเสนอเพื่อมาสนับสนุนให้ลดบทบาทของรัฐบาลลง และที่สำคัญ US ต้องเผชิญต่อการแข่งขันทางเศรษฐกิจและตลาดจากประเทศในภาคพื้นยุโรปและญี่ปุ่น เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ประสบวิกฤตการณ์น้ำมันในปี ค.ศ. 1973 ส่งผลให้ไม่สามารถผูกขาดระบบการเงินได้ เพราะเกิดความไร้เสถียรภาพของเศรษฐกิจโลกและความอลหม่านที่เกิดขึ้นในทศวรรษ 1950-1970 (Tozzo, 2018, pp. 21-34)

ต่อมาในช่วงทศวรรษ 1980 โครงการทางการเมืองได้ก่อร่างจนสำเร็จ กล่าวได้ว่า ชุดอุดมการณ์เศรษฐกิจการเมืองของลัทธิเสรีนิยมใหม่ (Neoliberalism) ได้กลายรูปสู่ชุดนโยบาย โดยปรากฏให้เห็นจากฉันทามติวอชิงตัน (Washington Consensus) ภายใต้ความร่วมมือระหว่าง Margaret Thatcher กับ Ronald Reagan ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่นำมาอภิปรายถึงโลกาภิวัตน์เพราะทำให้ระบบการเงินไหลผ่านไปทั่วโลก แต่บทบาทของ US ก็ไม่ได้เริ่มต้นจากชุดนโยบายนี้ โดยก่อนหน้านี้เริ่มทดลองปฏิบัติการมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1973 เช่น ในชิลีที่นำโดยรัฐบาลอำนาจนิยมและได้รับการสนับสนุนให้กู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินระหว่างประเทศ เพื่อดำเนินการลดขนาดของกิจการภาครัฐ การลดอุปสรรคของการแข่งขันทางการค้า การแปรรูปกิจการสาธารณะ รวมไปถึงการลดค่าใช้จ่ายสวัสดิการสังคม โดยเฉพาะการรักษาพยาบาลและการปฏิรูประบบบำนาญ (Tozzo, 2018, pp. 43-47)

ฉะนั้น การจัดสวัสดิการสังคมที่สนับสนุนจากเงินภาษีภายใต้นโยบายการคลังก็เปลี่ยนแปลงสู่บทบาทของตลาดที่เข้ามาแทนที่ ทั้งนี้ นโยบายเสรีนิยมใหม่จัดเตรียมตำแหน่งการครองอำนาจนำไว้ในศูนย์กลางของระบบโลก ถือเป็นการสิ้นสุดของ Bretton Woods System เพื่อสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันเสรีและผ่อนปรนกฎเกณฑ์ให้เอื้อต่อการลงทุนในประเทศกำลังพัฒนา ต่อมา การล่มสลายของระบอบคอมมิวนิสต์แห่งโซเวียตก็ทำให้นโยบายเสรีนิยมใหม่แผ่ขยายครอบคลุมทั่วโลก แต่เสรีนิยมใหม่ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมและการเอารัดเอาเปรียบในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะบทบาทขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ที่ดำเนินมาครึ่งทศวรรษกลับถูกกระแสการต่อต้านโลกาภิวัตน์ในปลายศตวรรษ 20 (Tozzo, 2018, pp. 43-55)

นอกจากนี้ Wal-Mart กลายเป็นหนึ่งตัวอย่างในบรรษัทขนาดใหญ่ของโลกเพราะได้รับปัจจัยสนับสนุนจากเครือข่ายการผลิตโลกที่พัฒนาขึ้นโดยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ ทั้งนี้ บรรษัทและผู้บริหารระดับ CEO ที่มีฐานะปัจเจกบุคคล แม้จะมีบทบาทมากขึ้นในระบบเศรษฐกิจโลกก็ตาม แต่กลับไม่ได้เป็นตัวแสดงหลัก เพราะในโครงสร้างระหว่างประเทศยังมีสถาบันระหว่างประเทศอื่น เช่น กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และธนาคารโลก (World Bank) คอยสนับสนุนนโยบายเสรีนิยมใหม่ และแท้จริงแล้ว US ยังเป็นตัวแสดงหลักในระเบียบโลก สืบเนื่องในปี ค.ศ. 1997 ภาคพื้นเอเชียเองกลับเผชิญหน้าต่อวิกฤติการเงิน และก่อให้เกิดหนี้สิน รวมถึงความล้มเหลวของระบบการเงินและตลาด แต่ทำให้บทบาทของ IMF และ World Bank รุกล้ำเข้ามาด้วยความช่วยเหลือประเทศในภาคพื้นเอเชียมากขึ้นตามมา (Tozzo, 2018, pp. 49-55)

เมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 นอกจากการแข่งขันทางการค้าแล้ว การสร้างสภาวะของความหวาดกลัวก็เป็นหนึ่งแนวทางสำหรับการครองอำนาจนำ โดยที่ US เผชิญหน้าต่อ

การก่อการร้าย 9/11 ตรงกับช่วงการบริหารประเทศโดยรัฐบาล George W. Bush ด้วยเหตุนี้ Tozzo อธิบายว่า US กลับมาให้ความสำคัญต่อมิติทางการเมืองในภาคพื้นตะวันออกกลางอีกครั้งหลังจากที่สงครามอ่าวเปอร์เซียยุติลงไปตั้งแต่ปี ค.ศ. 1991 แต่ปรากฏว่า US ได้ปฏิบัติการครั้งใหม่ในปี ค.ศ. 2003 เพื่อรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ในทางตรงข้ามก็เพื่อต่อต้าน Saddam Hussein เนื่องจากมีความท้าทายต่อสถานะของ US และยังมีการสะสมอาวุธอันมีความเสี่ยงต่อการก่อการร้าย (Tozzo, 2018, pp. 55-58) แต่ในการนำเสนอดังกล่าวทำให้ผู้เขียนตระหนักถึงที่ Robert W. Cox เสนอว่าจากเหตุการณ์ 9/11 กลับทำให้ US มีความชอบธรรมให้สามารถใช้อำนาจแข็ง (Hard Power) อีกครั้งต่ออัฟกานิสถาน หลังจากที่เคยได้ใช้อาวุธนิวเคลียร์ถล่มญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่สอง และที่สำคัญการต่อสู้ที่เกิดขึ้นยังสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทางประวัติศาสตร์ รวมทั้งความแตกต่างทางอารยธรรมระหว่างตะวันตกและตะวันออก (Cox, 2012; Cox & Schechter, 2002)

Tozzo แสดงให้เห็นว่าการที่จีนก้าวขึ้นมามีอำนาจทางเศรษฐกิจและการทหารจนสามารถแข่งขันกับ US ได้นั้นยังมีข้อจำกัดถึงการแย่งชิงตำแหน่งผู้นำในระเบียบโลก เพราะทั้ง US และจีนต่างต้องการครองอำนาจนำ นอกจากนี้ จีนยังพึ่งพิงเสถียรภาพทางเศรษฐกิจจากการสร้างงานอาชีพและการลงทุนจากบรรษัทระหว่างประเทศ เพราะในประเทศยังมีการใช้แรงงานราคาถูก กล่าวโดยสังเขปเศรษฐกิจจีนมีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว แต่การพัฒนาคุณภาพชีวิตกลับสวนทางกัน กล่าวได้ว่ามาตรฐานการดำรงชีวิตเป็นหนึ่งในปัญหาที่รัฐบาลจีนต้องหันมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น (Tozzo, 2018, pp. 79-90) และที่สำคัญสถานการณ์โลกยังเผชิญหน้าต่อขบวนการยึดครอง (Occupy Movement) อันเป็นผลสืบเนื่องจากวิกฤติ Great Recession แต่มีความท้าทายต่อเสรีนิยมใหม่ (Tozzo, 2018, pp. 93, 116) เพราะสะท้อนให้เห็นโครงสร้างระหว่างประเทศที่เอารัดเอาเปรียบและมีช่องว่างความไม่เท่าเทียมในระบบทุนนิยมโลก

นอกจากการไร้เสถียรภาพของระบบการเงินโลก ทั้งสถาบันการเงินและบรรษัทธุรกิจ แต่กลับไม่ได้รับความสำคัญจากผู้นำทางการเมืองของ US จนกระทั่งเมื่อเกิดวิกฤติ Great Recession ทำให้เกิดความอลหม่าน และกลายเป็นที่มาของความร่วมมือเวทีผู้นำรัฐบาล 20 ประเทศ หรือ G20 เพื่อหาแนวทางของการจัดการระเบียบทางเศรษฐกิจ แต่ US ก็ยังคงครอบงำด้วยลัทธิเสรีนิยมใหม่เช่นเดิม แต่ก็ถดถอยลงในช่วงเวลาสั้นๆ ระหว่างปี ค.ศ. 2008-2016 หลังจากวิกฤติ Great Recession ซึ่ง US ก็พยายามฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจและการเงิน กระทั่งปี ค.ศ. 2016 การว่างงานมีอัตราต่ำกว่าร้อยละ 5 โดยอาศัยสถาบันการเงินระหว่างประเทศและ G20 ซึ่งอยู่ภายใต้การครอบงำของ US มาแต่เดิม

สำหรับการบริหารประเทศโดย Barack Obama นั้นให้ความสำคัญแง่ของการลดผลกระทบและการฟื้นฟูจากวิกฤติเชิงโครงสร้างมากกว่าการมุ่งเน้นเรื่องของความมั่นคง (Tozzo, 2018, pp. 95-117) และต่อมาเมื่อ Trump ก้าวขึ้นมาเป็นผู้สมัครตำแหน่งประธานาธิบดีแห่ง US ในปี ค.ศ. 2016 ทำให้กระแสชาตินิยมอเมริกันขยายตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกีดกันชาวเม็กซิโกและมุสลิม รวมถึงการย้ายถิ่นที่มิชอบด้วยกฎหมาย จนกลายเป็นว่าบทบาทของผู้นำทางการเมืองมีอิทธิพลต่อโครงสร้างระหว่างประเทศ และการได้รับเลือกตั้งขึ้นมาของ Trump ก่อให้เกิดความท้าทายต่อรัสเซียและจีนด้วยในเวลาเดียวกัน (Tozzo, 2018, pp. 127-134)

Stephen Gill ได้ตั้งคำถามต่อ Great Recession ว่าเป็นวิกฤติเชิงโครงสร้างโลก (Global Organic Crisis) ที่ทำให้เสรีนิยมใหม่ถดถอยลงหรือไม่ สำหรับทางออกนั้นต้องอาศัยการสร้างระบบการอภิบาลที่ได้รับความชอบธรรมจากผู้นำและสถาบันทางการเมืองโลกอย่างเช่น World Economic Forum และองค์การระหว่างประเทศในสหประชาชาติ (Gill, 2011, 2015) นอกจากนั้น ความถดถอยของรัฐสมาชิกใน EU กลายมาเป็นข้อสังเกตโดย Tozzo ว่าจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตำแหน่งจักรวรรดิหรือผู้ครองอำนาจนำหรือไม่ เพราะผลสืบเนื่องจากวิกฤติครั้งนี้ทำให้กรีซประสบความล้มเหลวของระบบการเงินและสหราชอาณาจักรต้องเผชิญหน้าต่อการลงประชามติ เพราะสกอตแลนด์จะแยกตัวออกจากสหราชอาณาจักร ด้วยปัญหาเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจการเมืองใน EU ส่งผลกระทบต่อการครองอำนาจนำของ US ด้วยหรือไม่ (Tozzo, 2018, pp. 65-78)

ด้วยเหตุข้างต้น ความท้าทายต่อ US ในศตวรรษ 21 คือตำแหน่งของการครองอำนาจนำที่ต้องแข่งขันกับจีนและ EU แต่ในขณะเดียวกัน EU ก็เผชิญความท้าทายเช่นกัน เพราะสหราชอาณาจักรตัดสินใจถอนตัวออกจากการเป็นรัฐสมาชิกหรือรู้จักในนาม “Brexit” และดูเหมือนเป็นกระแสชาตินิยมใหม่ (Neo-Nationalism) อันเป็นปรากฏการณ์ที่สะท้อนถึงแบบแผนใหม่เช่นเดียวกับการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีของ Trump (Tozzo, 2018, pp. 127-134) และจีนก็จะก้าวขึ้นมากลายเป็นหนึ่งประเทศมหาอำนาจในระบบเศรษฐกิจโลก แต่ยังขาดความชอบธรรมในด้านระบอบการเมืองการปกครอง อย่างไรก็ดี WTO กลับส่งเสริมบทบาทของจีน จนมีข้อสังเกตว่าฉันทามติวอชิงตันจะเผชิญหน้าและเปลี่ยนผ่านมาสู่ฉันทามติปักกิ่ง (Beijing Consensus) หรือไม่ (Pandit, 2013) นอกจากนี้ การดำเนินนโยบายการต่างประเทศของจีนจะคงอำนาจอ่อน (Soft Power) ไว้หรือไม่

แม้แต่อินเดียและบราซิลก็ยกระดับกลายเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค แต่ต้องประสบข้อจำกัดที่ไม่มีอำนาจการทหารเหนือนำ US และ

ความร่วมมือกลุ่ม BRICS ก็ไม่อาจสร้างดุลอำนาจกับ US ได้ ฉะนั้น ในภาพรวม Tozzo เห็นว่าการถดถอยของ EU เป็นการตอกย้ำให้ US ครอบงำในระดับโลกได้อย่างสำเร็จด้วยเช่นกัน แต่กลับพิจารณาการครองอำนาจนำของ US ไม่ได้เป็นภัยคุกคามในระบบระหว่างประเทศ นอกจากนี้ การกำหนดตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราการว่างงาน ตลาดหลักทรัพย์ และสกุลเงินดอลลาร์กลับช่วยรักษาสถานะมหาอำนาจโลกให้แก่ US ทั้งที่ความไร้เสถียรภาพที่ก่อให้เกิดภัยคุกคามในระบบระหว่างประเทศ และความจำเป็นในการพิจารณาระบบขั้วอำนาจ (Polarity) ในการเมืองโลก

การอธิบายและข้อเสนอของ Tozzo จะเห็นได้ว่าการครองอำนาจนำของ US ไม่เพียงแต่การพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับโครงสร้าง กล่าวคือการกระทำของของรัฐบาล (Government) ที่ทำหน้าที่แทนบทบาทของรัฐ (State) ภายใต้โครงสร้างที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ระหว่างประเทศ เพราะยังให้ความสำคัญต่อบทบาทของประธานาธิบดีแห่ง US และการดำเนินนโยบายการต่างประเทศ (Foreign Policy) โดยถือเป็นจุดพลิกผันทางประวัติศาสตร์เช่นกัน และเป็นไปได้ว่า Tozzo เชื่อว่า Trump จะกลายเป็นเจ้ามหาอำนาจโลกที่ทำให้ US ผงาดขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง เพราะก่อนหน้านี้ Tozzo ก็เห็นว่า Franklin Roosevelt และ Ronald Reagan ก็ได้รับกระแสความนิยมจนนำไปสู่การสร้างวาทกรรมของอเมริกันในประวัติศาสตร์โลก (Tozzo, 2018, pp. 127-133) ยิ่งไปกว่านั้น Trump ก็อาจเป็นคนต่อไปที่ได้รับความนิยมเช่นกัน เพราะระเบียบโลกที่ครองอำนาจนำอาศัยปัจจัยทางการเมืองมากกว่าเศรษฐกิจ

อย่างไรก็ดี หนังสือเล่มนี้ Tozzo วิเคราะห์แคบลง โดยไม่ได้พิจารณาเฉพาะบทบาทของรัฐกับความสัมพันธ์กับโครงสร้างระหว่างประเทศเท่านั้น แต่ชี้เฉพาะถึงการเสนอให้เห็นบทบาทของรัฐบาลอเมริกันและประธานาธิบดีตามแต่ละช่วงเวลาและปรากฏการณ์ เพราะพบว่าแรงบันดาลใจของการเขียนหนังสือเล่มนี้เกิดขึ้นจากวิกฤติ Great Recession เพื่ออธิบายให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของระเบียบโลก โดยให้เห็นถึงความลับซับซ้อนที่เชื่อมโยงกับความสัมพันธ์ของตัวแสดงต่างๆ ทั้ง EU และจีนในระบบเศรษฐกิจโลก ซึ่ง Tozzo ทำให้เห็นว่าการเปลี่ยนผ่านตามแต่ละช่วงเวลาล้วนมีความเกี่ยวข้องกับ US หรือกล่าวได้ว่าบางเหตุการณ์อาจมีเหตุปัจจัยก่อตัวขึ้นโดย US

ฉะนั้น หนังสือเล่มนี้จึงเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมืองระหว่างประเทศผ่านบทบาทของ US เพราะแท้จริงแล้วช่วยให้เข้าใจถึงการครองอำนาจนำในโครงสร้างทางประวัติศาสตร์ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่หนึ่งกระทั่งถึง

ปัจจุบัน แต่การอธิบายโดย Tozzo ขาดกรอบการวิเคราะห์ที่ชัดเจนสำหรับใช้ในการวิพากษ์ถึงประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐศาสตร์การเมืองโลก

อย่างไรก็ดี หนังสือเล่มนี้ทำให้ฉุกคิดขึ้นมาว่าบทบาทของ US จะเผชิญหน้าต่อความท้าทายอะไรในอนาคต ทั้งในการแข่งขันทางการค้า บทบาทของ US ในเวทีการเมืองโลกและองค์การระหว่างประเทศ รวมถึงการสร้างบรรยากาศที่อยู่ร่วมกันภายใต้พหุวัฒนธรรม ทั้งในทางศาสนาและเชื้อชาติ แต่การแสดงออกของ Trump มีทีท่าไม่ดีเท่าไร ซึ่งประเด็นเหล่านี้มีข้อจำกัดในหนังสือเล่มนี้ ด้วยเหตุที่ปรากฏการณ์ยังไม่เกิดขึ้นมาอย่างประจักษ์ จึงไม่สามารถพยากรณ์อนาคตได้ ทำให้หนังสือเล่มนี้เหมือนเป็นการทบทวนเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และวิเคราะห์ด้วยจุดพลิกผันตามช่วงเวลา เพื่อแสดงให้เห็นการครองอำนาจนำของ US

ในท้ายนี้ หนังสือเล่มนี้อธิบายประวัติศาสตร์ของเศรษฐศาสตร์การเมืองในแนวทางเดียวกับ อาทิ Keohane (1984); Cox (1987); Macdonald (2015) ที่แสดงให้เห็นการครองอำนาจนำของจักรวรรดิในระเบียบโลกตามแต่ละช่วงเวลา ทั้งยังมีความเป็นไปได้ที่ US จะสูญเสียตำแหน่งศูนย์กลางของโลก บัดนี้หลังจาก Trump ขึ้นมา และการพยากรณ์ว่าโลกจะกลายเป็นระบบหลายขั้วอำนาจ (Multipolarity) ย่อมไม่อาจเกิดขึ้นมาได้ โดยเฉพาะการเปลี่ยนผ่านของโลกเป็นไปอย่างมีพลวัต โดยเฉพาะหนังสือเล่มนี้มุ่งเน้นที่ US เป็นตัวแสดงหลัก รวมทั้งมีการพัฒนาข้อเสนอเพื่อพยากรณ์บทบาทของรัฐบาลอเมริกันและ Trump ที่ผลักดันให้ US ครองอำนาจนำภายหลังการฟื้นฟูจากวิกฤติ Great Recession เพื่อให้ตระหนักถึงสถานะของเจ้ามหาอำนาจโลกอีกครั้ง แต่จะเห็นได้ว่าการทำความเข้าใจสถานะของ US ในระเบียบโลกต้องพิจารณาในมิติที่กว้างมากกว่าการแข่งขันในระบบเศรษฐกิจโลก เพราะสถานการณ์การเมืองโลกก็มีความสำคัญเช่นกัน และอาจมากกว่ามิติทางเศรษฐกิจด้วยซ้ำไป

ยิ่งไปกว่านั้น เท่าที่ผู้เขียนมีข้อสังเกต คือ ตำแหน่งของการครองอำนาจนำล้วนเปลี่ยนผ่านอย่างมีนัยสำคัญด้วยมิติทางการเมืองอันเป็นผลสืบเนื่องจากสงคราม แต่ในสงครามซีเรียเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่ทำให้ US สูญเสียสถานะจักรวรรดิ เพราะรัสเซียไม่สามารถสร้างดุลอำนาจ และแย่งชิงตำแหน่งศูนย์กลางในระเบียบโลกที่ US ก่อสร้างโครงทางการเมืองมาตั้งแต่ทศวรรษ 1970 ในทางกลับกัน ไม่เคยเกิดความถดถอยของระบบเศรษฐกิจโลกจนต้องสูญเสียสถานะหรือตำแหน่งผู้ครองอำนาจนำในระเบียบโลก ดังเช่น วิกฤติ Great Recession กลับทำให้ US มีอำนาจในการเมืองโลกมากขึ้น และจีนใช้อำนาจอ่อนแข่งขันทางการค้ากับ US แทนที่การสร้างดุลอำนาจทางการเมืองเพื่อกดดันหรือต่อรองในเวทีระหว่างประเทศ แม้แต่วิกฤติ Great Depression ในทศวรรษ 1930

ก็เช่นเดียวกัน เนื่องจากทำให้ US มีบทบาทสนับสนุนให้เกิดการสร้างระบอบรัฐสวัสดิการเสรีนิยมขึ้นมาภายใต้แผนงาน New Deal และก็ผ่านพ้นวิกฤตินี้มาได้ จนกลายเป็นจักรวรรดิครองอำนาจนำในระเบียบโลกภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง

เอกสารอ้างอิง

Cox, R. W. (1987). *Production, power, and world order: social forces in the making of history*. New York: Columbia University Press.

_____. (2012). Consciousness and civilization: The inside story. Retrieved April 12, 2018, from http://stephengill.com/news/wp-content/uploads/RW-Cox-York-lecture-Oct-2012.pdf

Cox, R. W., & Schecter, M. G. (2002). *The Political Economy of a Plural World: Critical Reflections on Power, Morals and Civilization.* New York: Routledge.

Gill, S. (Ed.). (2011). *Global crises and the crisis of global leadership*. New York: Cambridge University Press.

_____. (2015). *Critical perspectives on the crisis of global governance: Reimagining the future*. New York: Palgrave Macmillan.

Keohane, R. O. (1984). *After hegemony: cooperation and discord in the world political economy*. New Jersey: Princeton University Press.

Macdonald, J. (2015). *When Globalization Fails: The Rise and Fall of Pax Americana*. New York: Farrar, Straus and Giroux.

Nye, J. S., Jr. (2015). *Is the American century over?.* Cambridge: Polity.

Pandit, P. (2013). China and the World Trade Organization: Questioning the ‘Revisionist’ Hypothesis. *International Studies, 50*(3), 255-271.

Stiglitz, J. (2009). The Global crisis, social protection and jobs. *International Labour Review, 143*(1-2), 1-13.